

CHUYỆN TÌNH BUỒN

Trước tiên xin được nói ngay: người thiếu nữ trong tấm hình đăng kèm bài này, đó chính là chị Nguyễn Thị Túy thời trẻ, nguyên mẫu của nhân vật “em” trong ca khúc “*Chuyện tình buồn*” (nhạc sĩ Phạm Duy phổ thơ Phạm Văn Bình). Hình này do chị Túy gửi cho mình!

Mọi người đã quá biết “*Chuyện tình buồn*” là một trong những bản nhạc tình rất hay và cực kỳ lãng mạn của nền âm nhạc miền Nam Việt Nam trong những năm tháng chiến tranh. Câu chuyện trong bài thơ hay bài hát đều kể về một thanh niên có gia đình theo đạo Phật, đem lòng yêu một cô gái rất đẹp theo đạo Công giáo. Hồi đó, những câu chuyện như thế này là không hề thiếu, và chắc chắn là luôn gặp phải trắc trở vì bị cả hai gia đình, thậm chí cả dòng họ ngăn cấm tới cùng!

Tôi được nghe ca khúc này lần đầu quãng những năm 1984–1985, khi vừa mới lớn. Từ đó đến cách đây 1 năm (năm 2023), vì nhiều lý do, có lúc tôi quên khuấy khúc ca mà mình đã từng thích ấy, hoặc cũng “5 thì 10 họa” mới có dịp nghe lại bản nhạc này. Nhưng thật kỳ lạ, chỉ trong vòng 1 năm trở lại đây thôi, đã có quá nhiều điều, nếu nói là tình cờ ngẫu nhiên cũng được, mà nói là nhân duyên cũng đúng, đã đến với tôi, xoay quanh “Chuyện tình buồn”.

Ngày 1/4/2023, cách đây chẵn chòi 1 năm, tôi về vùng Cù Bị (Đồng Nai) nơi có nhiều cánh rừng cao su bạt ngàn chơi, dừng xe máy chụp cái hình đăng Facebook. Lát sau thấy cậu bạn thời niên thiếu bình luận vui “Anh một đời rong ruổi”. Chuyện tưởng tới đó rồi thôi, ai dè lại là khởi nguồn của nhiều điều kỳ lạ.

Tới ngày 4/4/2023, tôi đọc được một bài viết trên Facebook có thêm nhiều thông tin về những người có liên quan tới nhạc phẩm này. Nghe nghe, nên tôi có viết “Chuyện tình buồn 5 năm rồi không gặp”, ban đầu đăng báo... Facebook, sau được tờ saigonnews bên Hoa Kỳ đăng lại.

Ngày 5/4/2023, tài khoản “Tuy Nguyen” liên lạc, lúc đó mình mới biết đó là chị Nguyễn Thị Túy – nguyên mẫu trong “Chuyện tình buồn” quá nổi tiếng, khi chị nhắn “Chị đọc bài viết của em, chị có cảm tưởng như em đang ở trong nhà chị hoặc nhà anh Bình. Em thân với anh Bình hay sao?” Chị Túy tưởng mình là người cùng thời, hoặc bà con, thậm chí có thể là người quen thân gia đình anh Bình, song thật sự không phải vậy. Tôi chỉ là kẻ hậu sinh, mọi thông tin để viết nên bài ấy, lớp tôi lục tìm tư liệu, lớp tôi hỏi thêm những người cùng thời với anh Bình, chị Túy, mà biên ra thôi.

Và kể từ đó, tôi và chị Túy, từ 2 người cách xa về tuổi tác, chẳng hề quen biết và cũng ở xa nhau đến nửa vòng trái đất, đã trở nên thân quen, thường hay hỏi thăm nhau.

Tới hôm nay, 1/4/2024, đúng 1 năm sau ngày “Chuyện tình buồn” được gọi nhớ lại, tình cờ chị Túy lại gọi điện từ Hoa Kỳ về nói chuyện với tôi!

Chị Túy kể, anh Phạm Văn Bình và chị có nhà ở chung trong một con hẻm trên đường Phan Bội Châu, thị trấn Đông Hà. Chị Túy có người anh trai là bạn cùng trang lứa với Phạm Văn Bình. Nhiều lần gặp gỡ, nói chuyện, lại thấy người thiếu nữ này quá đẹp, học hành đàng hoàng (chị Túy không học ở Đông Hà mà học ở Huế), lại dễ nhìn, nên Phạm Văn Bình ưng quá ưng mà đem lòng yêu đương. Khi họ yêu nhau, có người ở Đông Hà ngày ấy nói rằng đôi trẻ quần quýt không rời.

Đến giờ cũng không có nhiều người biết câu chuyện tình của thi sĩ Phạm Văn Bình và người thiếu nữ trong ca khúc “Chuyện tình buồn” này chớm nở từ lúc nào, nhưng lúc họ chia tay, có lẽ vào quãng giữa thập niên 60 của thế kỷ XX! Cũng có người phỏng đoán rằng năm 1963 anh Phạm Văn Bình 23 tuổi và chị Túy mới 16 tuổi nên cũng có thể họ đã yêu nhau trong khoảng thời gian này.

Nhưng tôn giáo đã khiến họ phải xa nhau. Không lấy được anh Bình, lúc đó chị Túy đứng trước sự “tấn công dữ dội” của nhiều chàng trai, trong đó có 1 anh liên hồi hỏi thúc quá dữ dội khi ấy chị còn đi học và chỉ mới cỡ 18 tuổi, như chị nói “hồi đó chị nhác học và chỉ ưa đi chơi”. Lấy chồng xong đẻ con tới tới, nên tấm hình mà mọi người vừa xem, lúc đó đã “tay bế tay bồng” rồi. Phạm Văn Bình sau này gặp lại người yêu cũ đã viết “Anh một đời rong ruổi; em tay bế tay bồng” là vậy.

Trong câu chuyện, chị Túy cho rằng “Chuyện tình buồn” không còn là thân phận đau thương của riêng chị, mà cũng là câu chuyện của rất nhiều người con gái sống trong thời chiến tranh ly loạn.

Chị Túy kể rằng ngày trước nhà chị ở Huế, ngay công trước của trường Thiên Hựu (nay là đường Nguyễn Huệ chạy ngang trước Trường Đại học Tổng hợp Huế). Vì chiến tranh mà chị và gia đình bên chồng đã từng ở rất nhiều nơi, từ Huế vô Dĩ An, ra Nha Trang, lại vô Bình Tuy. Chị vẫn còn nhắc về vùng Quảng Biên, Trà Cổ, Trảng Bom, Cù Bị, Ngãi Giao... mà ngày ấy chị có nhiều người quen ở đó, cũng như từng qua lại nhiều lần. Sau 1975, chị chuyển vô vùng Bàu Cá (Long Khánh) có được hơn mẫu đất của mẹ chồng cho nên trồng mít, rồi hái mít, và đi bán mít trần ai lai khổ. Sau đó chị lên Sài Gòn ở, và năm 2006 qua Hoa Kỳ định cư với mấy người con. Và trùng hợp thay, thi sĩ Phạm Văn Bình cũng định cư ở đây, nhưng ông đã mất hồi năm 2018 rồi.

Giai nhân Nguyễn Thị Túy ngày nào còn nhắc về “một thời của những chàng trai đang lứa tuổi tràn đầy nhựa sống yêu đương, phải xếp bút nghiên, từ giã người yêu, lên đường chinh chiến, rồi có khi phải trở về trong chiếc poncho im lặng”.

Nhớ lại, hầu như những người yêu nhau trong thời buổi chinh chiến ấy đều dường như tìm thấy hình ảnh của chính mình trong bài thơ. Lứa thanh niên ở nông thôn hay đô thị, ngồi trên giảng đường hay mưu sinh ngoài đường phố, trong đó nhiều nhất có lẽ là những chàng trai lính chiến, đều có thể “hát nghêu ngao” ít nhất vài câu của bản nhạc “Chuyện tình buồn” này, và không thiếu người xem như chính câu chuyện tình éo le đó là của chính mình vậy!

“Chuyện tình buồn” từ khi xuất hiện và đến tận bây giờ, hơn 50 năm đã qua, luôn được xem là một nhạc khúc không chỉ buồn, mà còn quá buồn cho một chuyện tình dang dở. Câu chuyện tình yêu đơm buồn của thời tuổi trẻ nhưng lại mang nhớ thương ray rứt mãi hoài, và có gì đau thương hơn khi người mà ta yêu thương nhất năm xưa, nay đã là góa phụ bỗng con ngồi bên song cửa mà buồn...

Chiến tranh không chừa ra điều gì, nó mang lại bao nỗi đau thương, mất mát và nghịch cảnh đến rất, rất nhiều gia đình. Rất nhiều những góa phụ trạc tuổi như chị Túy còn đang xuân mà một nách mấy người con, là chuyện thường tình.

Bất chợt, tôi nhớ đến bà ngoại của các con tôi cũng vậy, có lẽ cùng lứa tuổi với chị Túy, cũng cùng cảnh ngộ một nách 2 con thơ lại còn mang bầu đứa thứ 3 lúc còn son trẻ khi ông ngoại các cháu tử trận tại chiến dịch Lam Sơn 719 năm 1971. Khi đó “bà cụ thân sinh” của 2 con tôi mới chỉ là bào thai nơi người thiếu phụ quê Côn Hến ở Huế. Bà ngoại mấy cháu lúc đó chưa qua tuổi 30 mà chịu ở vậy nuôi 3 đứa con đến giờ. Ôi trời ơi chiến tranh: lắm khổ đau, nhiều mất mát và dư thừa nghịch cảnh!

Chiều thu năm nào đó chiếu xuống nơi xóm đạo an lành, theo đó là ánh thu buồn hắt hiu khi chuông nơi giáo đường năm ấy ngân nga. Thời gian vài ba năm cứ ngỡ là lâu, ai dè nay gặp lại thì tưởng chừng như mới vừa hôm qua.

Sau tất cả, chuyện tình giữa chàng trai và giai nhân ấy không thành, chàng trai cứ ôm nỗi đau cho riêng mình mà không một lời oán hận chi hết. Mà trên đời ni không hề thiếu những chàng trai gặp cảnh ấy, và cũng chấp nhận vậy.

Ôi câu chuyện cả bên trong lẫn bên ngoài của bài ca ấy sao buồn quá, nó cứ đeo đuổi và vẫn ở mãi trong ký ức chúng ta, từ lần đầu tiên nghe bản ấy, tới tận bây giờ, mà chắc cũng sẽ mãi về sau!

Bữa nay lại miên man với “*Chuyện tình buồn*”, trong đầu cứ dòn dập với bao kỷ niệm chôn kín, dường như đã lãng quên...!

Lê hồng Minh

